

УТВЪРДИЛ:

.....

Проф. д-р Димитър Димитров
Ректор на Университет за национално и световно стопанство
Дата:

**ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА
ПОДАВАНЕ НА СИГНАЛИ ИЛИ ПУБЛИЧНО ОПОВЕСТЯВАНЕ НА
ИНФОРМАЦИЯ ЗА НАРУШЕНИЯ НА
УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО**

ЕИК 000670602, гр. София 1700, ж.к. „Студентски град“, ул. „Осми декември“ № 19

РАЗДЕЛ I

Общи положения

Чл. 1. (1) Тези Вътрешни правила са приети **УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО**, ЕИК 000670602 („Университета“ или „УНСС“), в качеството му на задължено лице по смисъла на чл. 12 и на основание чл. 13, ал. 1 във връзка с ал. 2 от Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения („Закона“ или „ЗЛПСПОИН“), и имат за цел предоставяне на информация относно условията, реда и мерките за защита на лицата в частния сектор, които подават сигнали за нарушения посредством вътрешния канал на Университета за подаване на сигнали.

(2) Тези Вътрешни правила, създадени в пълно съответствие със Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, осигуряват защита на лицата в частния сектор, които подават сигнали за нарушения на българското законодателство или на актовете на Европейския съюз, станали им известни при и по повод изпълнение на трудовите им задължения или в друг работен контекст, посредством вътрешния канал на Университета за подаване на сигнали.

(3) Сигналите трябва да се отнасят до нарушения на българското законодателство и актовете на Европейския съюз или да противоречат на техните цели, в това число действия или бездействия, в следните сфери:

1. обществени поръчки;
2. финансови услуги, продукти и пазари и предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма;
3. безопасност и съответствие на продукти;
4. безопасност на транспорта;

5. опазване на околната среда;
6. радиационна защита и ядрената безопасност;
7. безопасност на храни и фуражи, здравето на животните и хуманното отношение към тях;
8. обществено здраве;
9. защита на потребителите;
10. защита на неприкосновеността на личния живот и личните данни;
11. сигурност на мрежите и информационните системи;
12. правила за заплащане на дължими публични държавни и общински вземания;
13. трудово законодателство;
14. законодателство, свързано с изпълнението на държавна служба.
15. финансовите интереси на Европейския съюз по смисъла на чл. 325 от ДФЕС;
16. правила на вътрешния пазар по смисъла на чл. 26, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз, включително правила относно конкуренцията и държавните помощи;
17. трансгранични данъчни схеми, чиято цел е да се получи данъчно предимство, което противоречи на предмета или на целта на приложимото право в областта на корпоративното данъчно облагане;
18. извършено престъпление от общ характер, за което правоимащо по Закона лице е узнало във връзка с извършване на своята работа или при изпълнение на служебните си задължения.

(3) Не се санкционират очевидно маловажни нарушения с оглед на липсата или незначителността на вредните последици.

Чл. 2. (1) Вътрешните правила се прилагат по отношение на всяко физическо лице, което използва създадения от Университета вътрешен канал за подаване на сигнали за нарушения, станали му известни в качеството му на:

1. работник, служител, държавен служител или друго лице, което полага наемен труд, независимо от характера на работата, от начина на заплащането и от източника на финансирането;
2. лице, което полага труд без трудово правоотношение и/или упражнява свободна професия и/или занаятчийска дейност;
3. доброволец или стажант;
4. съдружник, акционер, едноличен собственик на капитала, член на управителен или контролен орган на търговско дружество, член на одитния комитет на предприятие;
5. лице, което работи за физическо или юридическо лице, негови подизпълнители или доставчици;
6. кандидат за работа, участвал в конкурс или друга форма на подбор за постъпване на работа и получил в това качество информация за нарушение;

7. работник или служител, когато информацията е получена в рамките на трудово или служебно правоотношение, което е прекратено към момента на подаване на сигнала или на публичното оповестяване.

8. всяко друго сигнализиращо лице, което подава сигнал за нарушение чрез вътрешния канал за сигнализиране и публично оповестяване на информация за нарушение, станало му известно в работен контекст.

(2) Тези Вътрешни правила се прилагат и към следните категории лица:

1. лица, които помагат на сигнализиращото лице в процеса на подаване на сигнал;
2. лица, които са свързани със сигнализиращото лице и които могат да бъдат подложени на репресивни ответни действия поради сигнализирането;
3. юридически лица, в които сигнализиращото лице притежава дялово участие, за които работи или с които е свързано по друг начин в работен контекст.

Чл. 3. (1) С тези Вътрешни правила се определят:

1. условията и редът за подаване на сигнали или публично оповестяване на информация чрез вътрешния канал на Университета за нарушения на българското законодателство или на актове на Европейския съюз съгласно Закона;
2. критерии и механизъм за приемане, регистриране и разглеждане на сигнали или публично оповестяване на информация чрез вътрешния канал на Университета за нарушения на българското законодателство или на актове на Европейския съюз съгласно Закона;
3. условията за събиране, анализиране, съхраняване и разкриване на информация, получена по сигнал, подаден чрез вътрешния канал на Университета за нарушения на българското законодателство или на актове на Европейския съюз съгласно Закона;
4. механизъм на функциониране на системата за вътрешен контрол спрямо служителите в Университета, извършващи дейности по приемане, регистриране и разглеждане на сигнали и/или публично оповестяване на информация, във връзка изпълнение на задълженията им по Закона;
5. изисквания относно обучението на служителите в Университета, извършващи дейности по приемане, регистриране и разглеждане на сигнали и/или публично оповестяване на информация и докладване на данни към КЗЛД съгласно Закона за лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения и тези Вътрешни правила.

РАЗДЕЛ II.

Канал за вътрешно подаване на сигнали и публично оповестяване на информация за нарушения

Чл. 4. (1) Университетът разполага с канал за вътрешно подаване на сигнали и публично оповестяване на информация за нарушения, който е част от вътрешната структура на **Университет за национално и световно стопанство**, обезпечен със служители на Университета, определени със Заповед № 1180/23.04.2024 г. и обучени съгласно ЗЛПСПОИН, Наредба № 1 от 27 юли 2023 г. за воденето на регистъра на сигналите по чл. 18 от Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения и за препращане на вътрешни сигнали към Комисията за

защита на личните данни и Методически указания на Комисията за защита на личните данни за приемане, регистриране и разглеждане на сигнали, постъпили при задължените субекти по ЗЛПСПОИН (приети с решение на КЗЛД по протокол № 28/27.07.2023 г.).

(2) Каналът за вътрешно подаване на сигнали и публично оповестяване на информация за нарушения отговаря на следните изисквания:

1. управлява се по начин, който гарантира пълнотата и целостта на информацията и възпрепятства достъпа на неоправомощени лица до тази информация;
2. дава възможност за съхранение на записана на траен носител информация за нуждите на извършваните проверки по регистрираните сигнали, както и за по-нататъшни разследвания.

Чл. 5. (1) Със Заповед № 1180/23.04.2024 г., Университетът определя свой служител – Отговорно лице, което ще отговаря за разглеждането на сигнали, подадени чрез вътрешния канал на УНСС.

(2) Отговорното лице изпълнява функциите по приемане, регистриране и разглеждане на сигнали.

(3) Лицето, което отговаря за разглеждането на сигнали за Университета по Закона не съвместява тази дейност с качеството на длъжностно лице по защитата на лични данни за УНСС.

(5) Отговорното лице на Университета е функционално независимо при изпълнение на задълженията си съгласно Закона и не може да получава указания и/или нареждания от което и да е трето лице във връзка с разглеждането на сигнала. Съгласуването на действията и актовете на Отговорното лице с други служители и/или външни лица е недопустимо поради накърняване на неговата независимост, нарушаване на задължението за поверителност и произтичащата от това опасност от разкриване самоличността на сигнализиращото лице.

РАЗДЕЛ III.

Подаване на сигнал

Чл. 6. (1) Сигналът се подава от правоимащо лице по смисъла на чл. 2 от тези Вътрешни правила до Отговорното лице на Университета.

(2) Сигналът може да бъде подаден писмено, включително по пощата, чрез факс, чрез електронна поща, или устно, включително по телефона, по други системи за гласови съобщения, а по искане на сигнализиращото лице – чрез лична среща в уговорен между страните подходящ срок.

Чл. 7. (1) Подаване на устен сигнал е допустимо посредством лично предоставяне на информацията на Отговорното лице на Университета, при предварително определяне на датата и часа на срещата.

(2) Подаването на устен сигнал или уговаряне на дата, час и място за лична среща с Отговорното лице на Университета, може да се осъществи и чрез телефонно обаждане на телефонен номер 02 8195 405. В случаите, в които сигналът засяга Отговорното лице на УНСС, информацията за извършено нарушение следва да се предостави чрез обаждане на телефонен номер 02 8195 405.

(3) Устният сигнал се документира чрез попълване на формуляр от Отговорното лице, който предлага на сигнализиращото лице да го подпише при желание от негова страна.

Чл. 8 (1) За регистрирането на писмени сигнали Университета използва формуляр по образец, утвърден от Комисията за защита на личните данни, представляващ Приложение № 1 към тези Вътрешни правила.

(2) Формулярът по ал. 1 съдържа най-малко следните данни:

1. трите имена, адрес и телефон на подателя, както и електронен адрес, ако има такъв;
2. имената на лицето, срещу което се подава сигналът, и неговата месторабота, ако сигналът се подава срещу конкретни лица и те са известни;
3. конкретни данни за нарушение или за реална опасност такова да бъде извършено, място и период на извършване на нарушението, ако такова е извършено, описание на деянието или обстановката и други обстоятелства, доколкото такива са известни на сигнализиращото лице;
4. дата на подаване на сигнала;
5. подпис, електронен подпис или друга идентификация на подателя.

(3) Писменият сигнал се подава от подателя чрез попълване на формуляр по ал. 2. Формулярът не е задължителен за попълване от сигнализиращото лице. В случай че то реши да го използва обаче, лицето следва да попълни само Част I – V включително и да го подпише.

(4) След попълване на формуляра, сигнализиращото лице може да го изпрати по пощата, по факс ..... или на следния имейл адрес signal@unwe.bg. В случай че сигналът засяга Отговорното лице на Университета, формулярът се изпраща на следният е-мейл адрес nkiskinov@vladimirov-kiskinov.eu и се приема, регистрира и разглежда от Адвокатско дружество „Владимиров Кискинов“.

(5) Към сигнала могат да се приложат всякакъв вид източници на информация, подкрепящи изложените в него твърдения, и/или позоваване на документи, в т. ч. посочване на данни за лица, които биха могли да потвърдят съобщените данни или да предоставят допълнителна информация.

(6) Ако сигналът не отговаря на изискванията по ал. 2 или в случай, че по отношение на сигнала не са изяснени всички изисквания по ал. 2, сигналът се счита нередовен, поради което Отговорното лице на Университета изпраща на сигнализиращото лице съобщение с указания за отстраняване на допуснатите нередовности в 7-дневен срок от получаване на сигнала, а в регистъра по чл. 18 от ЗЗЛПСПОИН Отговорното лице на Университета отбелязва статус „в процес на отстраняване на нередовности“. Ако нередовностите не бъдат отстранени в този срок, сигналът заедно с приложенията към него се връща на сигнализиращото лице.

(7) Ако сигналът се отнася до нарушения, извършени повече от две години преди датата на подаването му, сигналът се счита за недопустим, поради което Отговорното лице изпраща съобщение на сигнализиращото лице, че сигналът няма да бъде разгледан, а в регистъра по чл. 18 от ЗЗЛПСПОИН Отговорното лице на Университета отбелязва статус „не подлежи на разглеждане“.

(8) Ако по отношение на сигнала са известни всички обстоятелства и е попълнен формуляр за регистрирането му, той се разглежда по същество. В регистъра по чл. 18 от ЗЗЛПСПОИН Отговорното лице на Университета отбелязва статус „в процес на разглеждане“.

(9) Проверката по сигнал, по който е изготвен индивидуален доклад се счита за приключена, като в регистъра по чл. 18 от ЗЗЛПСПОИН Отговорното лице на Университета отбелязва статус „приключен“.

Чл. 9. (1) С оглед възможността за бързо предотвратяване на нарушение или отстраняване на последиците от такова нарушение всички посочени в чл. 2 лица имат право да подават приоритетно сигнали и да оповестяват публично информация за нарушения чрез създадения от УНСС канал за вътрешно подаване на сигнали.

(2) В случай че има основателно предположение, че за сигнализиращото лице съществува риск от ответни, дискриминиращи го действия, както и че няма да бъдат предприети ефективни мерки за проверка на сигнала, сигналът може да бъде подаден чрез канал за външно подаване на информация.

(3) С оглед високия обществен интерес от предотвратяване на нарушения на българското законодателство и на актове на Европейския съюз, тези Вътрешни правила насърчават публичното оповестяване на информация за такива нарушения. Лицата, публично оповестяващи такава информация, освен със закрилата по Закона за лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, се ползват и с установената в Конституцията закрила на свободно разпространяване на информация.

(4) Лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, могат да избират начина за сигнализиране, като един, комбинация от два начина или и трите начина едновременно.

(5) Подаването на сигнал от сигнализиращото лице едновременно и по външен канал, до КЗЛД, не е основание за спиране на производството по разглеждане на сигнала, подаден по вътрешния канал на задължения субект (независимо дали това обстоятелство е известно за него, или не).

РАЗДЕЛ IV.

Работа със сигналите. Вътрешна проверка

Чл. 10. (1) Отговорното лице на Университета, отговарящо за приемане, регистриране и разглеждане на сигнали, е задължено за следното в посочената по-долу поредност:

1. да приеме сигнала по определените в Закона и обявени от Университета начини: по поща, факс, електронна поща, или на място – устно, и да потвърди получаването на сигнала в срок от 7 дни след получаването му;
2. да заведе сигнала с пореден входящ номер и дата на подаване на сигнала в информационната система за документооборота на Университета, обособена във връзка с изпълнение на задълженията на УНСС по Закона;
3. да осъществи първоначален формален преглед дали сигналът попада в обхвата на Закона и дали е подаден от лице, което има право да подава сигнали съгласно чл. 5 от Закона, респ. чл. 2 от настоящите Вътрешни правила и съобразно установеното да отрази статуса на сигнала в регистъра по чл. 18 от ЗЗЛПСПОИН („в процес на отстраняване на нередовности“ или „не подлежи на разглеждане“ или „в процес на разглеждане“ или друго);

4. да генерира незабавно след осъществяване на формалната проверка по т. 3. (или в първия работен ден, следващ постъпването на сигнала) уникален идентификационен номер (УИН) чрез интернет страницата на КЗЛД;
5. да регистрира всеки сигнал, без значение дали е писмен или устен, чрез попълване на формуляра по чл. 15, ал. 2 от ЗЗЛПСПОИН, утвърден по образец на КЗЛД и наличен на интернет страницата ѝ в рубриката „Утвърдени от КЗЛД образци по ЗЗЛПСПОИН“ (Формуляр за регистриране на сигнал по ЗЗЛПСПОИН), като впише генерирания УИН във формуляра за регистриране на сигнал, който попада в обхвата на чл. 3 от ЗЗЛПСПОИН;
6. да попълни формуляра за регистриране на сигнал с наличната към момента на подаването му информация;
7. да установи липсваща информация по реквизитите на формуляра за регистриране на сигнал;
8. да осъществява комуникация със сигнализиращото лице за попълване на липсващата информация по всички реквизити на формуляра;
9. да извършва проверка по твърденията за нарушения, изнесени в сигнала;
10. да поддържа комуникация със сигнализиращото лице и засегнатото лице до изясняване на всички въпроси – предмет на сигнала.
11. да гарантира, че самоличността на сигнализиращото лице и на всяко друго лице, посочено в сигнала, ще бъде надлежно защитена, и предприема нужните мерки за ограничаване на достъпа до сигнала на неоправомощени лица;
12. да предостави обратна информация на подателя на сигнала за предприетите действия;
13. да изслуша лицето, срещу което е подаден сигналът, или да приема писмените му обяснения и да събере и оцени посочените от него доказателства;
14. да предостави на засегнатото лице всички събрани доказателства и да му предостави възможност да направи възражение по тях в 7-дневен срок, при спазване на защитата на сигнализиращото лице;
15. да предостави възможност на засегнатото лице да представи и посочи нови доказателства, които да бъдат събрани в хода на проверката;
16. да изготви индивидуален доклад с информация за предприетите действия и окончателните резултати от проверката в срок не по-дълъг от три месеца след потвърждаването на получаването на сигнала;
17. в случай че изнесените в сигнала факти бъдат потвърдени:
  - а) да организира предприемането на последващи действия във връзка със сигнала, като за целта може да изисква съдействието на други лица или звена в структурата на Университета;
  - б) да предлага на Университета по чл. 12, ал. 1 предприемане на конкретни мерки с цел преустановяване или предотвратяване на нарушението в случаите, когато такова е констатирано или има реална опасност за предстоящото му извършване;
  - в) да насочва сигнализиращото лице към компетентните органи, когато се засягат неговите права;

г) да препраща сигнала на органа за външно подаване на сигнали при необходимост от предприемане на действия от негова страна, като за препращането сигнализиращото лице се уведомява предварително; в случай че сигналът е подаден срещу работодателя на сигнализиращото лице, служителят/ите, отговарящ/и за разглеждането на сигнала, насочва лицето към едновременно сигнализиране на органа за външно подаване на сигнали.

18. да предоставят на лицата, желаещи да подадат сигнал, ясна и лесно достъпна информация за процедурите за външно подаване на сигнали към компетентния национален орган, а когато е уместно - към институциите, органите, службите и агенциите на Европейския съюз;

19. да поддържат регистър на подадените сигнали, като включително актуализират статуса на сигнала съобразно въведените с акта за воденето на регистъра по чл. 18 от ЗЗЛПСПОИН статуси, които подпомагат организацията на работата по приемане, регистриране и разглеждане на сигнали по този закон;

20. да предоставят ежегодно информация на КЗЛД (до 31 януари) относно броя на постъпилите сигнали през предходната година, техния УИН, предмет, броя на извършените проверки и резултатите от тях.

Чл. 11. (1) Отговорното лице на Университета е задължено да проверява всеки подаден сигнал по отношение на неговата достоверност.

(2) Не се разглеждат сигнали, които не попадат в обхвата на Закона за лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения и съдържанието на които не дава основания да се приемат за правдоподобни. Сигнали, които съдържат очевидно неверни или заблуждаващи твърдения за факти, се връщат с указание към подателя за поправка на твърденията и за отговорността, която той носи за набеждаване.

Чл. 12. (1) Анонимни сигнали не се разглеждат при условията и по реда на Закона и на тези Вътрешни правила, като включително за такива сигнали не се генерира УИН, не се регистрират в регистъра по ЗЗЛПСПОИН и не се образува производство по този закон.

(2) Когато лице е подало анонимен сигнал не по реда на Закона или публично, но анонимно, е оповестило информация за нарушения, но впоследствие е било идентифицирано и е станало обект на репресивни ответни действия, това лице има право на защита, когато са налице условията по чл. 6, ал. 1 и чл. 7 от Закона.

(3) В тези случаи, Отговорното лице прави проверка дали анонимният сигнал или публично оповестената информация отговарят на изискванията на чл. 6, ал. 1 и чл. 7 от ЗЗЛПСПОИН, като изследва едновременно:

1. дали лицето, подало анонимен сигнал или публично оповестяващо информация, е имало основателна причина да счита, че подадената информация за нарушението в сигнала е била вярна към момента на подаването ѝ, и че тази информация попада в обхвата на чл. 3 от Закона;

2. дали лицето, публично оповестяващо информация, е подало сигнал при условията и по реда на ЗЗЛПСПОИН, но по сигнала не са били предприети съответни действия в сроковете, предвидени по раздели I и II на глава втора на Закона;

3. дали лицето, публично оповестяващо информация, има основания да смята, че:

а) нарушението може да представлява непосредствена или явна опасност за обществен интерес или съществува риск от щети, които не могат да бъдат отстранени;

б) в случай на външно подаване на сигнал съществува риск от ответни действия или има вероятност нарушението да не бъде ефективно разгледано поради опасност от укриване или унищожаване на доказателства, съмнение за наличие на тайно споразумение между компетентния орган и извършителя на нарушението, или за съучастие на органа в нарушението, както и поради други специфични конкретни обстоятелства по случая.

(4) При наличието на горепосочените обстоятелства по чл. 6, ал. 1 и чл. 7 от Закона, Отговорното лице попълва формуляр за регистриране на сигнали, генерира УИН и го вписва във формуляра, като завежда така оповестения сигнал или публично оповестена информация със собствен входящ номер от информационната система за документооборот на Университета.

Чл. 13. (1) Незабавно след като е направил преценка, че сигналът попада в обхвата на Закона, Отговорното лице предприема действия по генериране на УИН. За сигнали, получени след края на работното време на задължения субект, заявката за получаване на УИН се прави в първия работен ден, следващ постъпването на сигнала.

(2) За получаването на УИН, Отговорното лице вписва в предоставената на интернет страницата на КЗЛД и общодостъпна функционалност за генериране на УИН, следните данни:

- Наименование и ЕИК/БУЛСТАТ на Университета;
- Идентификационни данни на Отговорното лице;
- Предмет на сигнала (съответните области, предвидени в чл. 3, ал. 1 и ал. 2 от Закона);
- Начин на получаване на сигнала (писмено или устно).

(3) Генерираният УИН задължително се вписва във формуляра за регистриране на сигнал от Отговорното лице.

(4) Утвърденият от КЗЛД формуляр е задължителен за задължения субект. Формулярът не е задължителен за сигнализиращите лица, които могат да го ползват, при желание от тяхна страна или ако считат, че ги улеснява при подаването на сигнала.

(5) Ако сигнализиращо лице подаде сигнал във форма, различна от утвърдения от КЗЛД формуляр, Отговорното лице прилага този сигнал към формуляра и вписва в него генерирания от КЗЛД УИН, своите данни и попълва формуляра с наличната в сигнала информация, без да копира, преписва, преразказва или възпроизвежда по какъвто и да е друг начин съдържанието на сигнала. Липсата в сигнала на информация по който и да е от реквизитите на формуляра не е основание за нерегистриране на сигнала, доколкото попълването на цялата информация е елемент от разглеждането на сигнала и може да става поетапно.

(6) УИН се генерира и вписва във формуляра за всички подадени сигнали за нарушения, попадащи в приложното поле на Закона, включително:

- сигнали, отнасящи се до нарушения, извършени преди повече от две години (чл. 9, т. 2 от Закона);
- сигнали за нарушения, чието съдържание не дава основание да се приемат за правдоподобни, или сигнали, съдържащи очевидно неверни или заблуждаващи твърдения за факти;
- сигнали за нарушения, подлежащи на докладване по специална нормативна уредба;

- сигнали за нарушения, които вече са констатирани от вътрешно звено на задължения субект (напр. вътрешен одит или инспекторат), независимо дали са предприети действия по отстраняването им;

- сигнали за нарушения, които са били подадени анонимно или анонимно е била оповестена информация за нарушения, но техните автори впоследствие са били идентифицирани и са станали обект на репресивни ответни действия.

Чл. 14. (1) Не се регистрират с УИН сигнали, от първоначалния преглед на които е очевидно, че касаят оплакване (жалби или сигнали) за нередности или неудовлетвореност на клиенти/потребители на съответните професионални или административни услуги на задължения субект. Такива сигнали не попадат в обхвата на Закона и не се разглеждат по неговите ред и условия.

(2) В случай че в хода на разглеждането на сигнал, подаден пред Университета по друг ред (напр. по АПК), стане ясно, че той попада в приложното поле на Закона и е подаден от правоимащо лице този закон, същият се пренасочва към Отговорно лице на УНСС, което попълва формуляра за регистриране на сигнал и предприема действия за получаване на УИН чрез системата на КЗЛД, като задължително се осигурява защита на сигнализиращото лице, а разглеждането на сигнала продължава по реда на Закона.

(3) В тези случаи лицата, които са имали достъп до сигнала до този момент, без да са оправомощени за разглеждането му по ЗЗЛПСПОИН, са длъжни да спазват задължението за поверителност, за което попълват и нарочна декларация – Приложение № 3, като им се забранява да разкриват всякаква информация, чрез която би могла да се установи самоличността на сигнализиращото или на засегнатото лице.

(4) Ако в хода на разглеждането на постъпил сигнал се установи, че той не попада в приложното поле на Закона и/или не е подаден от правоимащо лице по Закона, такъв сигнал не може да бъде разгледан по реда на ЗЗЛПСПОИН, респ. не се дължи защита по този закон. В този случай действията по разглеждането на сигнала се извършват по друг ред (напр. по АПК).

Чл. 15. (1) След постъпване на сигнал, който е приет и заведен с входящ номер от информационната система за документооборота на задължения субект, генериран е УИН и същият е вписан във формуляра за регистриране на сигнал, Отговорното лице прави проверка за наличието или липсата на следните реквизити:

1. Индивидуализиращи данни за сигнализиращото лице – собствено, бащино и фамилно име и данни за контакт с него;

2. Данни за лицето, срещу което се подава сигналът и неговата месторабота (ако сигналът се подава срещу конкретно лице и то е известно) с цел идентифициране и/или верифициране на задължения субект, в чиято структура е извършено твърдяното нарушение (аргумент от чл. 15, ал. 2, т. 2 от Закона) или данни за юридическото лице, срещу което се подава сигналът (§ 1, т. 5 от ДР на Закона);

3. Подпис, освен ако сигналът е подаден устно и лицето е отказало да го подпише при покана от служителя, отговарящ за разглеждането на сигнали;

4. Данни за датата / периода на извършването на нарушението;

5. Данни за липсата на нарушение, което попада в обхвата на чл. 4 от Закона, т.е. твърдяното в сигнала нарушение;

- не се отнася до правилата за възлагане на обществени поръчки в областта на отбраната и националната сигурност, когато те попадат в обхвата на чл. 346 от Договора за функционирането на Европейския съюз;

- не се отнася до защитата на класифицирана информация по смисъла на чл. 1, ал. 3 от Закона за защита на класифицираната информация;

- не е станало известно на лица, упражняващи правна професия и за които съществува задължение по закон за опазване на професионална тайна;

- не се отнася до поверителността на здравната информация по смисъла на чл. 27 от Закона за здравето, на тайната на съдебното съвещание, на правилата на наказателното производство.

6. (1) Данни за достоверност/правдоподобност на сигнала: дали към сигнала са налични толкова и такива данни, които, анализирани в своята съвкупност, ще доведат до извода, че има вероятност да е извършено твърдяното нарушение в приложното поле на Закона, т.е. сигналът отговаря едновременно на следните условия:

1. подаден е от лице, имащо някое от качествата по чл. 5 от закона, респ. чл. 2 от настоящите Вътрешни правила;

2. наличен е работен контекст по смисъла на § 1, т. 4 от Допълнителните разпоредби на Закона; и

3. засяга действия или бездействия, които са:

а) незаконосъобразни и са свързани с българското законодателство или актовете на Европейския съюз в областите, посочени в чл. 3 на Закона; или

б) противоречат на предмета или целта на правилата в актовете на Европейския съюз и областите, посочени в чл. 3 от Закона.

В предметния обхват на Закона попадат единствено сигнали или публично оповестена информация за нарушения на българското законодателство или на актове на Европейския съюз, които застрашават или увреждат **обществения интерес, както и правото на Европейския съюз** (арг. чл. 1, ал. 1 от ЗЗЛПСПОИН). По този ред могат да се разглеждат единствено сигнали, които попадат в приложното поле Закона и са подадени при определените в него условия и ред.

Законът не е приложим за разглеждане на жалби, сигнали или други искания, независимо от това как са озаглавени, чрез които се търси единствено защита на лични права, които по дефиниция са скрепени с наличието на личен и пряк правен интерес, без да има индикация за засегнат обществен такъв. Нещо повече, по реда и условията на Закона **не могат да се разглеждат жалби, озаглавени като сигнал, касаещи междуличностни отношения, без значение от наличието или липсата на трудов контекст**, тъй като жалбата е правно средство, с което лице търси защита на нарушени свои права, докато **чрез сигнала се търси защита на обществения интерес, независимо дали са засегнати и лични права и интереси на сигнализиращото лице.**

6.2. Данни за липса на очевидно неверни или заблуждаващи твърдения за факти (изясняването на този въпрос задължително изисква или предполага комуникация със засегнатото лице, в рамките на която да се изяснят изнесените твърдения в сигнала); при наличие на очевидно неверни или заблуждаващи твърдения за факти се връщат указания към сигнализиращото лице за изясняване на твърденията, като се уведомява за отговорността, която той носи за набедяване.

(Примери за очевидно неверни или заблуждаващи твърдения за факти: твърдяното събитие не се е случило или обективно не е могло да се случи (напр. сигнал за нарушение на правилата за провеждане на обществена поръчка, при условие че поръчка с посочения предмет не е провеждана; сигналът е срещу конкретен служител, участвал в комисия за провеждане на обществена поръчка, а такъв служител не работи в структурата на съответния задължен субект или такъв служител не е участвал в обществената поръчка).

6.3. Качество на сигнализиращото лице – лице в обхвата на чл. 5, ал. 2 и ал. 3 от Закона:

6.4. Идентифициране и/или верифициране на качеството на засегнатото лице като физическо или юридическо лице, което се посочва при подаването на сигнала или при публичното оповестяване на информацията като лице, на което се приписва нарушението или с което това лице е свързано.

6.5. Изясняване наличието на работен контекст – т.е. наличие на настоящи или минали работни дейности в публичния или в частния сектор, чрез които, независимо от тяхното естество, лицата получават информация за нарушенията и в рамките на които тези лица могат да бъдат подложени на репресивни ответни действия, ако подадат такава информация;

6.6. Изясняване наличието на конкретни данни за нарушение или за реална опасност, че такова може да бъде извършено в предметния обхват по чл. 3 от Закона, както и описание на самото деяние или обстановката и други обстоятелства, доколкото са известни на сигнализиращото лице, дали твърдяното нарушение е извършено по посочения в сигнала начин, включително чрез комуникация със засегнатото лице.

Чл. 16. (1) Липсата на който и да е от посочените идентификатори по т.2.1. води до нередовност на сигнала. В тези случаи Отговорното лице уведомява сигнализиращото лице и му дава 7-дневен срок за отстраняване на нередовностите, като му указва кои са те.

(2) Независимо от наличието или липсата на индикатор/и, посочени в чл. 15 от тези Вътрешни правила, Отговорното лице, незабавно след регистрирането на сигнала, вписва в регистъра по чл. 18 от ЗЗЛПСПОИН необходимите данни за сигнала, съобразно изискванията на чл. 6 от Наредба № 1 от 27 юли 2023 г. за воденето на регистъра на сигналите по чл. 18 от Закона.

(3) Ако в хода на проверката на всички посочени индикатори Отговорното лице констатира нередовности, в зависимост от тяхното естество, той предприема следните действия:

1. Изясняване в комуникация със сигнализиращото лице на неясните или липсващи обстоятелства;

2. Поетапно вписване в регистъра по чл. 18 от ЗЗЛПСПОИН на информацията и обстоятелствата, които са били изяснени в комуникация със сигнализиращото лице в процеса по отстраняване на нередовностите.

Чл. 17. (1) След извършване на горепосочените действия, и в случай че сигналът отговаря на всички необходими идентификатори, съответното Отговорно лице пристъпва към разглеждането на сигнала по същество.

(2) Ако в хода на разглеждането на сигнала се установи, че лицето, за което се твърди, че го е подало, не е неговият автор, а привидно му е придадено, че сигналът изхожда от него, сигналът следва да се приравни на анонимен сигнал (сигнал, от съдържанието на

който не може да се установи нито пряко, нито косвено действителната самоличност на неговия автор). В този случай производството по разглеждане на сигнала се прекратява на основание чл. 9, т. 1 от Закона.

(3) В случаите по чл. 11, ал. 1 от Наредбата, съответното Отговорно лице пристъпва към препращане на сигнала към КЗЛД.

(4) След приключване на проверката по същество, съответното Отговорно лице на Университета изготвя индивидуален доклад, съдържащ кратко описание на информацията от сигнала, предприетите действия и окончателните резултати от проверката по сигнала и уведомява сигнализиращото лице за всички предприети действия (получаването на сигнала, предприетите действия и др.).

(5) След извършване на всички горепосочени законово предвидени действия, съответното Отговорно лице е задължено да предприеме необходимите мерки за съхранение на сигналите за срок от 5 години след приключване на разглеждането на сигнала от него, освен при наличието на образувано наказателно, гражданско, трудовооправно и/или административно производство във връзка с подадения сигнал.

РАЗДЕЛ V.

Последващи действия

Чл. 18. (1) След приемане и регистриране на сигнала съгласно правилата на Раздел III. и Раздел IV от тези Вътрешни правила, Университетът може да предприеме някои от посочените по-долу действия:

1. въз основа на постъпилния сигнал и на предложенията на Отговорното лице на Университета, да предприеме действия в рамките на своята компетентност за преустановяване на нарушението или за предотвратяването му, ако то не е започнало;

2. да приоритизира по дата на постъпване разглеждането на постъпилите множество сигнали за по-тежки нарушения;

3. да прекрати проверката:

а) когато нарушението, за което е подаден сигналът, е маловажен случай и не налага предприемането на допълнителни последващи действия; приключването не засяга други задължения или приложими процедури във връзка с нарушението, за което е подаден сигнал, нито защитата по Закона за лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения по отношение на вътрешното или външното подаване на сигнали;

б) когато се касае до повтарящ се сигнал, който не съдържа нова информация от съществено значение за нарушение, по отношение на което вече има приключила проверка, освен ако нови правни или фактически обстоятелства не дават основание за предприемането на последващи действия;

в) когато се установят данни за извършено престъпление, поради което сигналът и материалите към него се изпращат незабавно на прокуратурата.

(2) При всички случаи на упражняване на правомощията си Университета изготвя индивидуален доклад, в който описва накратко информацията от сигнала, предприетите

действия, окончателните резултати от проверката по сигнала, които заедно с мотивите съобщава на подалия сигнала работник или служител и на засегнатото лице при спазване на задължението за тяхната защита.

(3) В случаите, когато проверката е прекратена, сигнализиращото лице може да подаде сигнал до националния орган за външно подаване на сигнали.

РАЗДЕЛ VI.

Мерки за осигуряване на защита на сигнализиращите лица

Чл. 19. (1) Тези Вътрешни правила уреждат изрична забрана за всякаква форма на ответни действия спрямо сигнализиращите лица, имащи характера на репресия и поставящи ги в неблагоприятно положение, както и заплахи или опити за такива действия, включително под формата на:

- 1.** временно отстраняване, уволнение или прилагане на друго основание за прекратяване на правоотношението, по което лицето полага наеман труд;
- 2.** понижаване в длъжност или забавяне на повишение в длъжност;
- 3.** изменение на мястото или характера на работата, продължителността на работното време или намаляване на възнаграждението;
- 4.** отказ за осигуряване на обучение за поддържане и повишаване на професионалната квалификация на работника или служителя;
- 5.** отрицателна оценка на работата, включително в препоръка за работа;
- 6.** прилагане на имуществена и/или дисциплинарна отговорност, включително налагане на дисциплинарни наказания;
- 7.** принуда, отхвърляне, заплашване за предприемане на ответни действия или действия, изразени физически, словесно или по друг начин, които имат за цел накърняване на достойнството на лицето и създаване на враждебна професионална среда;
- 8.** пряка или непряка дискриминация, неравностойно или неблагоприятно третиране;
- 9.** отнемане на възможност за преминаване от срочен трудов договор на трудов договор за неопределено време, когато работникът или служителят е имал законно право да му бъде предложена постоянна работа;
- 10.** предсрочно прекратяване на срочен трудов договор или отказ за повторно сключване, когато такава е допустимо по закон;
- 11.** вреди, включително за репутацията на лицето, по-специално в социалните мрежи, или финансови загуби, включително загуба на бизнес и загуба на доход;
- 12.** включване в списък, изготвен въз основа на официално или неофициално споразумение, в сектор или в отрасъл, което може да доведе до това лицето да не може да постъпи на работа или да не може да достави стока или услуга в този сектор или отрасъл (черен списък);
- 13.** предсрочно прекратяване или разваляне на договор за доставка на стоки или услуги, когато лицето е доставчик;
- 14.** прекратяване на лиценз или разрешение;

15. насочване на лицето към извършване на медицински преглед.

(2) В случай на нарушение на забраната по ал. 1 сигнализиращото лице има право на обезщетение за претърпените имуществени и неимуществени вреди, които се считат нанесени умишлено до доказване на противното.

(3) На сигнализиращо лице, което подава сигнал за нарушения в обхвата на Закона се дължи защита от самото подаване на сигнала. На лица, публично оповестили информация за нарушения се дължи защита, след като КЗЛД писмено уведоми Университета, че на подателя на сигнала следва да се предостави съответната защита.

Чл. 20. (1) Сигнализиращите лица имат право на достъп до следните мерки за подкрепа:

- 1.** безплатни и достъпни информация и съвети относно процедурите и мерките за защита;
- 2.** помощ пред всеки орган, необходима за тяхната защита срещу репресивни ответни действия, включително чрез надлежно съобщаване на факта, че имат право на защита по този закон;
- 3.** правна помощ в наказателни, граждански, административни и в международни спорове по граждански дела, свързани със защитата на сигнализиращото лице във връзка с подадения от него сигнал или оповестената информация, в съответствие със Закона за правната помощ;
- 4.** извънсъдебно разрешаване на презгранични спорове чрез медиация в съответствие със Закона за медиацията.

(2) Мерките по ал. 1, т. 1 и 2 се предоставят от Комисията за защита на личните данни, мерките по т. 3 - от Националното бюро за правна помощ, а мерките по т. 4 - от медиатор, вписан в Единния регистър на медиаторите.

Чл. 21. (1) Сигнализиращите лица не носят отговорност за придобиването на информацията, за която е подаден сигналът или която е публично оповестена, или за достъпа до нея, при условие че това придобиване или този достъп не съставлява самостоятелно престъпление.

(2) Сигнализиращите лица не носят отговорност за нарушаване на ограниченията за разкриване на информация, предвидени с договор, законов или подзаконов нормативен акт или административен акт, при условие че имат основателни причини да считат, че подаването на сигнал или публичното оповестяване на информацията е било необходимо за разкриване на нарушението.

(3) Когато лице подава сигнал или публично оповестява информация за нарушения, и тази информация включва търговска тайна, това подаване на сигнал или публично оповестяване се счита за правомерно по смисъла на чл. 7, ал. 2 от Закона за защита на търговската тайна.

Чл. 22. Когато срещу лице има образувано наказателно, гражданско или административно производство във връзка с подаден от него сигнал или публично оповестена информация, то има право да поиска прекратяване на това производство, ако е имало основателна причина да предполага, че подаването на сигнала или публичното оповестяване на информацията са били необходими за разкриване на нарушение.

Чл. 23. (1) Засегнатото лице се ползва в пълна степен от правото си на защита и на справедлив процес, както и от презумпцията за невиновност, включително да бъде изслушано, и от правото си на достъп до отнасящите се до него документи.

(2) Засегнатото лице има право на обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, когато е установено, че лицето по чл. 5 съзнателно е подало сигнал с невярна информация или публично е оповестило невярна информация, както и когато според обстоятелствата е било длъжно да предположи, че информацията е невярна.

Чл. 24. (1) Сигнализиращото лице носи отговорност съгласно българското законодателство и правото на Съюза за действие или бездействие, което не е свързано с подаването на сигнала или не е необходимо за разкриване на нарушението.

(2) В случай на съдебен или административноправен процес, в който лице твърди, че е било обект на ответни действия по чл. 33, трябва да бъде доказано, че тези действия са реакция именно на подаден от него сигнал. Не следва да се приема, че ответното действие е извършено като реакция на подаден от лицето сигнал, ако преценката на всички обстоятелства сочи, че за прилагането на мярката наложилото я лице има друго законно основание.

РАЗДЕЛ VII.

Задължение за поверителност. Обработване на лични данни

Чл. 25. (1) Университетът предприема съответни организационни и технически мерки за защита на информацията, свързана с подадените сигнали за нарушения и за защита на самоличността, както на сигнализиращите лица, така и на засегнатите лица, както следва:

1. осигурява достъп до информацията единствено на служителите, на които тези данни са необходими за изпълняване на служебните им задължения;

2. определя основното помещение, където се приемат всички сигнали, както и физически обособено помещение, в което могат да се регистрират устните сигнали (подадени чрез лична среща по см. на чл. 15, ал. 1 от ЗЗЛПСПОИН), в което не се извършва видеонаблюдение, вкл. видео и/или звукозапис;

3. публично оповестява информацията за условията и реда за подаване на сигнал по вътрешен канал на интернет страницата си и на видно място в Университета;

4. провежда обучение на Отговорното лице относно приемане и регистриране на постъпилите сигнали чрез идентификатор, съдържащ пореден номер и дата на подаване на сигнала на получените по вътрешен канал сигнали в отделна от общата система за документооборот база данни за документи;

5. контролира прилагането на въведените технически и организационни мерки да не води до нарушаване на поверителността на информацията, разкриване на самоличността на сигнализиращото лице и на всяко друго лице, посочено в сигнала, и/или неизпълнение на задължения на задължения субект или на лицата, на които са възложени функции по изпълнението на ЗЗЛПСПОИН.

(2) Предаването на данни и позоваването на обстоятелства от Университета не може да разкрива пряко или косвено самоличността на сигнализиращото и/или на засегнатото лице, нито да създава предположение за тяхната самоличност.

(3) Задължението за защита на самоличността на сигнализиращото лице и на всяко друго лице, посочено в сигнала, се отнася до всеки служител на задължения субект, който е имал достъп до сигнала, независимо от основанието или причината за такъв достъп.

(4) Разкриването на самоличността или информацията по ал. 1 се допуска само при изрично писмено съгласие на съответното лице.

(5) Независимо от предвиденото в ал. 1, самоличността на сигнализиращото лице и всяка друга информация, от която може пряко или непряко да се узнае неговата самоличност, може да бъде разкрита само когато това е необходимо и пропорционално задължение, наложено от българското законодателство или от правото на Европейския съюз в контекста на разследвания от национални органи или на съдебни производства, включително с оглед на гарантиране правото на защита на засегнатото лице.

(6) В случаите на необходимост от разкриването на самоличността или на информацията по ал. 1, Университетът уведомява сигнализиращото лице предварително с писмено и мотивирано уведомление, с изключение на случаите, при които уведомлението би застрашило разследване или съдебно производство.

(7) Служителите на Университета, които получават информация за нарушение, която включва търговски тайни, са длъжни да не използват или разкриват търговски тайни за целите, които надхвърлят необходимото за предприемане на последващи действия.

Чл. 26. (1) Всяко обработване на лични данни, извършено по силата на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, включително обмен или предаване на лични данни от компетентните органи, се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 и Директива (ЕС) 2016/680, а когато в предаването участват институции, органи, служби или агенции на Европейския съюз - в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1725, както и със Закона за защита на личните данни.

(2) Университетът не събира лични данни, които явно не са от значение за разглеждане на конкретния сигнал, а ако бъдат случайно събрани, УНСС ги заличава незабавно след установяване на това обстоятелство.

РАЗДЕЛ VIII.

Регистър на сигналите

Чл. 27. (1) Университетът създава и поддържа регистър на сигналите за нарушения по образец на Комисия за защита на личните данни, който съдържа информация за:

1. Отговорното лице на Университета, което е приело сигнала;
2. датата на подаване на сигнала;
3. засегнатото лице, ако такава информация се съдържа в сигнала;
4. обобщени данни за твърдяното нарушение, като място и период на извършване на нарушението, описание на деянието и други обстоятелства, при които е било извършено;
5. връзката на подадения сигнал с други сигнали след установяването и в процеса на обработване на сигнала;
6. информация, която е предоставена като обратна връзка на лицето, подало сигнала, и датата на предоставянето и;
7. предприетите последващи действия;
8. резултатите от проверката по сигнала;
9. периода на съхраняване на сигнала.

(2) Информацията, вписана в регистъра, се съхранява по начин, който гарантира нейната поверителност и сигурност.

(3) Редът за воденето на регистъра се определя със Заповед на Ректора на Университета в изпълнение на наредбата на Комисията за защита на личните данни за външно подаване на сигнали.

(4) Отговорното лице е длъжно да подава регулярно необходимата статистическа информация към националния орган за външно подаване на сигнали по установения от него ред, включително при наличие на техническа възможност чрез установяване на пряка връзка между регистъра на задълженото лице и регистъра, воден от националния орган за външно подаване на сигнали.

РАЗДЕЛ VIII.

Уведомяване и провеждане на обучение на служителите и на Отговорното лице на Университета

Чл. 28. (1) Ректорът и заместник ректорите на Университета са задължени да запознаят всички служители с тези Вътрешни правила.

(2) Всички служители подписват писмена декларация, представляваща Приложение № 2 към настоящите Вътрешни правила, с която потвърждават, че са запознати с правната уредба и Вътрешните правила и се задължават да ги спазват при изпълнение на служебните си задължения.

(3) Веднъж годишно Университетът провежда организационна среща с Отговорното лице, на която изслушва доклад за дейността му, включително ефективността на въведения вътрешен канал за подаване на сигнали, ефикасността на техническите и организационни мерки за безопасност на предоставяната във връзка със Закона информация и др.

Чл. 29. Ректорът и заместник ректорите на Университета са задължени да проведат подходящо обучение на Отговорното лице, чрез запознаване с Вътрешните правила, детайлно разяснение на техните задължения, предоставяне на информация за техническите и организационни мерки за безопасност на предоставяната във връзка със Закона информация, провеждане на симулиран процес по подаване на сигнал във връзка с осъществяване на необходимите действия от страна на Отговорното лице.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 30. За всички неуредени въпроси в настоящите Вътрешни правила, се прилагат разпоредбите на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения и действащото българско законодателство.

Настоящите Вътрешни правила за определяне на условията и реда за подаване и разглеждане на сигнали или публично оповестяване на информация за нарушения на българското законодателство или на актове на Европейския съюз са приети и утвърдени от Ректора на Университета за национално и световно стопанство със заповед № 1180/23.04.2024 г.